

Slovenská autobusová doprava Žilina, akciová spoločnosť (ďalej len dopravca) vydáva podľa § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a podľa § 1, 3 a 5 vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 363/1996 Z. z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave tento

PREPRAVNÝ PORIADOK PRAVIDELNEJ AUTOBUSOVEJ DOPRAVY

Obsah:

PREPRAVNÝ PORIADOK PRAVIDELNEJ AUTOBUSOVEJ DOPRAVY	1
Čl. 1. Základné ustanovenia.....	1
Čl. 2. Rozsah autobusovej dopravy	2
Čl. 3. Povinnosti dopravcu.....	2
Čl. 4. Zmluva o preprave osôb.....	4
Čl. 5. Práva cestujúceho.....	4
Čl. 6. Povinnosti cestujúceho.....	5
Čl. 7. Osobitné práva niektorých cestujúcich	5
Čl. 8. Vylúčenie osôb z prepravy.....	6
Čl. 9. Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu	6
Čl. 10. Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave	6
Čl. 11. Preprava batožiny cestujúceho.....	7
Čl. 12. Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobusovej doprave.....	8
Čl. 13. Preprava autobusových zásielok	10
Čl. 14. Osobitné ustanovenia pre medzinárodnú dopravu.....	10
Čl. 15. Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú dopravu	11
Čl. 16. Odstúpenie od zmluvy v nepravidelnej autobusovej doprave	13
Čl. 17. Nájdené veci.....	14
Čl. 18. Mimoriadne udalosti počas prepravy.....	14
Čl. 19. Reklamácia.....	14
Čl. 20. Záverečné ustanovenia.....	15

Čl. 1. Základné ustanovenia

- 1) Tento prepravný poriadok upravuje podmienky za ktorých dopravca prepravuje osoby, príručnú batožinu, cestovnú batožinu, drobné domáce zvieratá a autobusové zásielky.
- 2) Dopravcom podľa tohto prepravného poriadku je Slovenská autobusová doprava Žilina, akciová spoločnosť. Dopravca je právnická osoba, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu v Žiline, Oddiel Sa, Vložka číslo 10362/L.
- 3) Prepravou podľa tohto prepravného poriadku je premiestnenie osôb, ich batožiny a autobusových zásielok.
- 4) Prevádzková povinnosť dopravcu je povinnosť vykonávať autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme.
- 5) Prepravná povinnosť dopravcu je povinnosť vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť alebo vyťažiteľnosť vozidla a spôsobilosť vodiča, a nebránia tomu príčiny, ktoré nemožno odvrátiť.
- 6) Cestovný poriadok obsahuje údaje potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových linkách a o spojoch na nich, najmä zoznam zastávok a časy príchodov jednotlivých spojov na ne a odchodov z nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusovej linky, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich.

- 7) Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú.
- 8) Tento prepravný poriadok, cestovný poriadok dopravcu, a pokiaľ sa tarifa vzťahuje na príslušnú dopravu aj tarifa dopravcu, sú obsahom návrhu na zmluvu o preprave osôb.

Čl. 2. Rozsah autobusovej dopravy

- 1) Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca pravidelnú autobusovú dopravu a nepravidelnú autobusovú dopravu.
- 2) Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len „autobusová linka“), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku, prípadne tarify. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, domácich zvierat a autobusových zásielok.
- 3) Pravidelnú autobusovú dopravu možno vykonávať ako verejnú alebo osobitnú.
- 4) Verejná pravidelná autobusová doprava je preprava cestujúcich na autobusovej linke medzi dvoma alebo viacerými obcami, najmä diaľková autobusová doprava, medzinárodná autobusová doprava, prímestská autobusová doprava alebo na území mesta (obce) mestská autobusová doprava.
- 5) Diaľková autobusová doprava je vnútroštátna doprava osôb, ak vzdialenosť od východzej zastávky po cieľovú zastávku presahuje 100 km.
- 6) Medzinárodná autobusová doprava je doprava osôb, pri ktorej východisková zastávka na nastupovanie a cieľová zastávka na vystupovanie sa nachádza na území dvoch štátov.
- 7) Osobitná pravidelná autobusová doprava je najmä preprava zamestnancov zmluvného dopravcu, preprava žiakov škôl, preprava cestujúcich leteckého dopravcu na letisko a z letiska, ak sa vykonáva na autobusovej linke.
- 8) Nepravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb iba určitej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase dopravnej cesty s dohodnutými zastávkami a v dohodnutom čase, ktorých dopravca prepravuje podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb za dohodnuté cestovné. Je ňou každá príležitostná alebo opakovaná preprava, najmä zájazdová, kyvadlová, okružná a vyhlídková.
- 9) Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca pravidelnú autobusovú dopravu v rozsahu:
 - a) medzinárodná autobusová doprava,
 - b) diaľková autobusová doprava,
 - c) prímestská autobusová doprava,
 - d) mestská autobusová doprava,
 - e) osobitná pravidelná autobusová doprava
 - f) nepravidelná autobusová doprava

Čl. 3. Povinnosti dopravcu

- 1) Všeobecné povinnosti dopravcu sú:
 - a) vykonávať autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku
 - b) zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich a o náklad,
 - c) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim, odosielateľom, príjemcom a tretím osobám.
- 2) Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu povinný:
 - a) vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme po celý čas ich platnosti,

- b) prepravovať cestujúcich podľa tarify, ak je pre príslušnú dopravu tarifa platná a vydať cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné, cestovný lístok,
 - c) zaevidovať cestujúceho, ak ide o použitie elektronického média priložením bezkontaktnej dopravnej karty na čítacie zariadenie elektronickej pokladne,
 - d) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu batožiny a umožniť im používanie vlastných spoločenských, kultúrnych a sociálnych zariadení na autobusovej linke,
 - e) starať sa, aby vozidlá použité na prepravu cestujúcich boli čisté, v riadnom technickom stave, označené smerovými tabuľami a ak ide o miestenkové vozidlá, aj poradovým číslom vozidla,
 - f) starať sa, aby priestor pre cestujúcich včítane stúpadiel bol udržiavaný v čistote,
 - g) zabezpečiť počas jazdy vetranie vozidla,
 - h) zariadenie dopravcu vo vozidle (napr. rozhlasové zariadenie) používať takým spôsobom, aby nebolo na ťarchu cestujúcim,
 - i) zreteľne označiť sedadlá, na ktorých je zakázaná preprava určitého okruhu osôb,
 - j) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody,
 - k) vytvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu telesne postihnutých osôb a zrakovo postihnutých osôb a zvýšiť pohodlie prepravy starých ľudí a matiek s malými deťmi,
 - l) označiť každý autobus na autobusovej linke údajom o východiskovej (nástupnej) a cieľovej (výstupnej) zastávke, prípadne aj o zastávkach medzi nimi,
 - m) trvalo zriadenú zastávku označiť a zabezpečiť, aby vodič vyvolal názov zastávky (v diaľkovej a medzinárodnej doprave), a to najneskoršie pri zastavení vozidla, zdržanie vozidla v zastávke, ak trvá viac ako 5 minút a jeho skrátenie oproti cestovnému poriadku,
 - n) zabezpečiť zverejnenie a prístupnosť tohto prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify, ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v priestoroch prístupných verejnosti a podľa možnosti aj na zastávkach a v autobusoch,
 - o) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusovej linky jej označenie a názov zastávky, číslo alebo iné označenie autobusovej linky a uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvalo ich udržiavať,
 - p) udržiavať vlastné zastávky, čakárne a prístrešky pre cestujúcich a ďalšie priestory a zariadenia určené pre cestujúcich, ktoré zriadil, v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
 - q) informovať vhodným spôsobom verejnosť o zrušení autobusovej linky alebo o zmene jej trasy, o zmene cestovného poriadku a tarify, prípadne o iných zmenách na autobusovej linke; ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 15 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informuje neodkladne, len čo sa o nich dozvie,
 - r) zabezpečiť, aby osádka autobusu alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo iný druh dopravy,
 - s) potvrdiť v cieľovej zastávke, (ak je to možné) na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 20 minút; ak spoj nešiel vôbec, vydať o tom potvrdenie na východiskovej zastávke, nácestnej zastávke, a ak to nie je možné, v sídle dopravcu. To neplatí v mestskej autobusovej doprave.
- 3) Pri nedostatku miesta vo vozidle dopravca je
- a) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich patriacich ku skupine, ktorej cestovný poriadok zabezpečuje prednostnú prepravu, napr. žiakov cestujúcich do školy a späť a pod.,
 - b) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich, ktorí si vopred zaobstarali platný cestovný lístok (spiatočný cestovný lístok v rekreačných spojoch a pod.),
 - c) oprávnený prednostne prijať cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu alebo ktorí cestujú do vzdialenejších zastávok alebo miest, do ktorých nie je spojenie iným verejným hromadným dopravným prostriedkom.
- Prednostné právo na prepravu neplatí, ak je už autobus plne obsadený.

Čl. 4. Zmluva o preprave osôb

- 1) V pravidelnej autobusovej doprave dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave osôb zásadne zaplatením cestovného lístka, a na povinne miestenkových spojoch zaplatením aj miestenky. Cestovným lístkom je aj aktivované elektronické médium – bezkontaktná dopravná karta.
- 2) Ak cestujúci platí cenu za prepravu s použitím časového cestovného lístka, k uzavretiu zmluvy o preprave osôb dôjde nastúpením do autobusu.
- 3) Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.
- 4) V pravidelnej autobusovej doprave má dopravca prepravnú povinnosť (Čl.1, ods.5) voči každému cestujúcemu, ktorý sa chce prepraviť do zastávky na autobusovej linke, a ktorý je v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku na zastávke pripravený nastúpiť do autobusu.
- 5) Na povinne miestenkových spojoch má dopravca prepravnú povinnosť voči cestujúcim s miestenkami kúpenými pred nastúpením do autobusu vo výdajni cestovných lístkov. Cestujúceho bez miestenky možno vo východiskovej zastávke prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s miestenkami a cestujúci zaplatí cestovné i miestenku vodičovi alebo inému oprávnenému členovi osádky autobusu, najskôr však päť minút pred odchodom autobusu.
- 6) V nepravidelnej autobusovej doprave dopravca prepravuje určitú skupinu cestujúcich podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb.
- 7) V nepravidelnej autobusovej doprave prepravná povinnosť dopravcu vyplýva z vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb.
- 8) V nepravidelnej autobusovej doprave dopravca nemá prevádzkovú povinnosť.

Čl. 5. Práva cestujúceho

- 1) Cestujúci má právo na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu autobusom na spoji keď má zakúpený cestovný lístok, miestenku, a to do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné. Cestujúci má právo na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým autobusom. Požadovať od osádky autobusu alebo dispečera potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy. Cestujúci má právo na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do autobusu, ak je pripravený na prepravu najneskôr päť minút pred odchodom autobusu z východiskovej zastávky.
- 2) Cestujúci má po nastúpení do vozidla právo obložiť po jednom mieste na sedenie pre seba a pre ďalšieho cestujúceho, ktorý ide s ním z tej istej zastávky; ak zakupuje cestovný lístok mimo vozidla, musí mať platný cestovný lístok aj pre ďalšieho cestujúceho. Za obložené sa považuje miesto, na ktoré cestujúci položil časť odevu alebo iný vhodný predmet. Kto obloží miesto neoprávnené, je povinný ho ihneď uvoľniť. Cestujúci, ktorý opustí svoje miesto bez toho, že by ho obložil, stráca naň právo; toto ustanovenie sa netýka miest, na ktoré bola vydaná miestenka.
- 3) Cestujúci môže zaujať miesto na sedenie, na ktoré bola vydaná inému cestujúcemu miestenka z nácestnej zastávky, a ktoré je patrične označené. Pri príchode do tejto nácestnej zastávky je však povinný uvoľniť miesto cestujúcemu, ktorý sa preukáže platnou miestenkou na toto miesto.
- 4) Ak sa niektorý spoj neuskutoční podľa cestovného poriadku alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky dopravcu, prípadne spojom inej autobusovej linky dopravcu. Ak to nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky a len spojom dopravcu.
- 5) Oprávnenie podľa odseku 4 môže cestujúci využiť len v deň, na ktorý bol cestovný lístok vydaný. Ak sa cestujúci nemôže do cieľovej, prípadne späť do východiskovej zastávky prepraviť v tento deň, je povinný si vyžiadať o tom písomné potvrdenie dopravcu, ktoré ho oprávňuje na bezplatnú prepravu ešte nasledujúci deň.
- 6) Cestujúci, ktorý sa pri znemožnení dokončenia začatej cesty prepravil späť do východiskovej zastávky podľa odseku 4 alebo 5, má právo len na vrátenie zaplateného cestovného. Ak sa cestujúci

v takomto prípade neprepraví do východiskovej zastávky, má právo na vrátenie rozdielu medzi zaplateným cestovným a cestovným za prejdený úsek medzi východiskovou zastávkou a zastávkou, kde sa cesta znemožnila, prípadne poslednou prejdenou zastávkou.

- 7) Cestujúci s platným cestovným lístkom pre jednotlivú cestu má právo na vrátenie zaplateného cestovného aj vtedy, ak upustil od prepravy preto, lebo sa niektorý spoj neuskutočnil podľa cestovného poriadku, alebo ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, hoci bol pripravený na prepravu včas.
- 8) Ak sa preprava uskutočnila oneskorene zavinením dopravcu v prímestskej doprave s meškaním dlhším ako 20 minút, v diaľkovej a medzinárodnej doprave dlhšie ako 120 minút, alebo ak dopravca nedodrжал svoje záväzky o preprave osôb, cestujúci má právo na zľavu cestovného, najviac však do výšky ceny, zaplatenej dopravcovi za prepravný výkon.
- 9) Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví alebo škoda na príručnej batožine alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka).

Čl. 6. Povinnosti cestujúceho

- 1) Cestujúci je povinný
 - a) správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval autobus a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťovať autobus a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval cestujúcich a osádku autobusu,
 - b) poslúchnuť pokyny a príkazy člena osádky autobusu, revízora alebo dispečera, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
 - c) nastupovať do autobusu a vystupovať z neho iba na zastávkach, keď autobus stojí a vodič alebo iný člen osádky autobusu dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
 - d) zaplatiť cestovné s použitím platidla v primeranej hodnote a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu, ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu,
 - e) strpieť zistenie totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru, ak pri kontrole jej preukázanie odmietne.

Cestujúcim nie je dovolené

- a) prihovárať sa vodičovi počas jazdy,
- b) písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji vo vozidle (tiež púšťať reprodukovanosú hudbu a reč),
- c) otvárať dvere vozidla a vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety
- d) fajčiť vo vozidle a v zariadeniach určených pre potrebu cestujúcich,
- e) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré vodič vyhlásil za obsadené,
- f) zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča.

Čl. 7. Osobitné práva niektorých cestujúcich

- 1) Osobitné práva pri preprave majú osoby telesne a zrakovo postihnuté, invalidi (držitelia preukazov ŤZP a ŤZP-S) a ich sprievodcovia. U osôb zrakovo postihnutých môže plniť funkciu sprievodcu aj špeciálne cvičený pes.
- 2) Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom vozidle vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie. Ak je cestujúcich

s osobitnými právami pri preprave viac ako je pre nich vyhradených miest, vodič je oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby sa postavil a uvoľnil miesto na sedenie. Vodič tak koná so zreteľom na oprávnenia požiadaneho cestujúceho vyplývajúce pre neho zo zmluvy o preprave osôb.

- 3) Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má obmedzenú schopnosť pohybu, umožní vodič bezpečné nastúpenie a vystúpenie.
- 4) Preprava detí do šiestich rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená. Ak sú miesta na sedenie vo vozidle plne obsadené, cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom môže zajať len jedno miesto; kedy majú cestujúci právo na bezplatnú prepravu spolucestujúcich detí, určuje tarifa.

Čl. 8. Vylúčenie osôb z prepravy

- 1) Do vozidla nemajú prístup alebo sa z prepravy môžu vylúčiť osoby, ktoré sú zjavne pod vplyvom alkoholu alebo návykových látok a osoby, ktoré pre chorobu, mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť cestujúcim na ťarchu.
- 2) Vodič alebo iný člen osádky autobusu alebo revízor je oprávnený z prepravy ďalej vylúčiť
 - a) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné, prípadne prirážku a úhradu podľa tohto prepravného poriadku,
 - b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť premávky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich, a osoby, ktoré aj po upozornení pracovníka dopravcu nedodržiavajú ustanovenia prepravného poriadku.
- 3) Vylúčenie z prepravy po začatí cesty treba uskutočniť tak, aby sa neohrozilo zdravie alebo bezpečnosť osoby vylučovanej z prepravy. Vylúčiť z prepravy osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvodu obce je neprípustné.
- 4) Cestujúci, ktorý bol z prepravy vylúčený neprávom, má právo na vrátenie cestovného, prípadne dovozného.

Čl. 9. Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu

- 1) Svoje oprávnenia vyplývajúce z tohoto prepravného poriadku uplatňujú cestujúci voči osádke autobusu disciplinovane a v čase, keď autobus stojí na zastávke.
- 2) Členovia osádky autobusu dávajú cestujúcim potrebné pokyny tak, aby nedošlo k narušeniu pokojnej prepravy.

Čl. 10. Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave

- 1) Kontrolu cestovných lístkov je oprávnený vykonať vodič, iný člen osádky autobusu alebo revízor, ktorý sa preukáže cestujúcim kontrolným odznakom (ďalej len „oprávnená osoba“).
- 2) Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávnenej osoby kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný lístok, prípadne preukaz na zľavu cestovného.
- 3) Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, uloží oprávnená osoba zaplatiť cestovné a úhradu vo výške dvadsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, v mestskej autobusovej doprave stonásobok. Základné cestovné pre účely výpočtu uvedenej úhrady je základné cestovné z východiskovej zastávky kontrolovaného spoja po najbližšiu zastávku od miesta zistenia cestujúceho bez platného cestovného lístka.
- 4) Cestujúci, ktorý odoprie alebo nemôže zaplatiť sumy podľa odst. 3, je povinný preukázať sa na výzvu oprávnenej osoby osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady. Zároveň stráca právo na prepravu a môže sa z prepravy vylúčiť. Vylúčením z prepravy pre nezaplatenie uvedených súm nie je dotknutá povinnosť cestujúceho príslušnú sumu dopravcovi zaplatiť.

Čl. 11. Preprava batožiny cestujúceho

- 1) Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom alebo oddelene, a to za podmienok stanovených týmto prepravným poriadkom, tarifou, prípadne cestovným poriadkom.
- 2) Príručná batožina sa prepravuje spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom v odkladacom priestore nad sedadlom.
- 3) Cestovná batožina sa prepravuje oddelene od cestujúceho. Za oddelenú prepravu sa považuje preprava batožín uložených na mieste určenom dopravcom alebo pokynom vodiča mimo priestoru vozidla, určeného na prepravu cestujúcich alebo v tomto priestore, ale na takom mieste, že cestujúci nemá možnosť na svoju batožinu dohliadať.
- 4) Cestujúci má právo vziať so sebou ako batožinu veci, ktoré vzhľadom na ich objem, úpravu, dĺžku alebo váhu možno rýchlo a bez ťažkostí naložiť a umiestniť vo vozidle alebo v osobitnom priestore na batožiny a živé zvieratá, pokiaľ sú splnené osobitné podmienky ustanovené pre ich prepravu.
- 5) Z prepravy sú vylúčené
 - a) veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
 - b) nabité zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - c) veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť prevádzky alebo poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia,
 - d) veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu,
 - e) batožiny, celková váha ktorých presahuje 50 kg,
 - f) batožina, ktorej hodnota presahuje 332,00 € / 10 001,00 Sk.
- 6) Cestujúci nesmie prepravovať v cestovnej batožine šperky, ceniny alebo peniaze.
- 7) Ako batožinu môže vziať cestujúci so sebou do autobusu, pokiaľ to obsadenie autobusu na linke dovoľuje, štvorkolieskový detský kočík. Na prepravu sú prípustné iba kočíky s dieťaťom; pokiaľ to prevádzkové pomery na trati dovoľujú, aj kočíky prázdne. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. V autobuse sa smie prepravovať iba jeden štvorkolesový detský kočík.
- 8) Osoby oprávnené na nosenie strelnej zbrane môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou primerané množstvo nábojov, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách, skrinkách a v podobných obaloch.
- 9) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nie je cestujúcim na ťarchu, neohrozuje ich zdravie a ak sú v uzavretých klietkach, košoch alebo iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín. Tarifa určuje, kedy sa za prepravu zvieratá platí dovozná.
- 10) Bez schránky možno vziať do autobusu psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkom vodítku. V jednom vozidle sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. V čase zvýšených nárokov na prepravu môže vodič prepravu psa bez schránky odmietnuť. Ustanovenie tohto odseku s výnimkou prvej vety sa nevzťahuje na psov sprevádzajúcich nevidomé osoby.
- 11) Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou iba jeden pár lyží s jedným párom lyžiarskych palíc, pokiaľ sú v prepravnom obale (puzdre) a umožňujú to prevádzkové podmienky dopravcu.
- 12) Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla najviac 3 cestovné batožiny; mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže cestujúci so súhlasom vodiča vziať so sebou ešte ďalšie batožiny.
- 13) Vodič určí, či sa batožina prepraví ako príručná batožina alebo ako cestovná batožina, mimo priestoru pre cestujúcich. V prípade ak vodič určí ako miesto prepravy batožiny batožinový priestor, je cestujúci povinný upozorniť na osobitnú povahu batožiny, najmä na jej obsah a hodnotu, a ak vyžaduje, aby sa s ňou určitým spôsobom zaobchádzalo alebo aby sa ukladala v určitej polohe.
- 14) Cestujúci je povinný na požiadanie poskytnúť dopravcovi pri ukladaní alebo pri vykladaní batožiny primeranú pomoc.

- 15) Batožinu musí cestujúci uložiť v autobuse tak, aby neohrozovala bezpečnosť, nesťažovala výkon služby vodičom a neobmedzovala nastupovanie a vystupovanie cestujúcich. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, batožina sa musí uložiť podľa pokynov vodiča.
- 16) Ktoré batožiny sa prepravujú zadarmo a za ktoré batožiny sa platí dovozného, ako aj výšku dovozného, určuje tarifa. Váhu a mieru batožiny pre účely určenia výšky dovozného si dopravca zisťuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom.
- 17) Ak sa batožina prepravuje mimo priestoru cestujúceho, cestujúci je povinný po skončení prepravy hlásiť sa ihneď o jej vydanie.
- 18) Ak vodič má pochybnosti o tom, či batožina cestujúceho spĺňa podmienky stanovené týmto prepravným poriadkom, je oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu.
- 19) Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, cestujúci je ich povinný z autobusu odstrániť. Ak cestujúci neposlúchne pokyn, odstránenie batožiny zabezpečí oprávnená osoba. V takomto prípade môže oprávnená osoba cestujúceho vylúčiť z ďalšej cesty bez nároku na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného.
- 20) Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, oznámi to príslušnému zamestnancovi dopravcu a zabezpečí, aby bola opustená batožina odovzdaná v oddelení strát a nálezov v sídle dopravcu oproti potvrdeniu o jej odovzdaní.
- 21) Za stratu alebo odcudzenie príručnej batožiny dopravca nezodpovedá.
- 22) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho v čase od jej prevzatia do jej vydania pri skončení prepravy cestujúceho. Ak bola škoda spôsobená cestujúcim, vadnosťou batožiny, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou batožiny alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť alebo predvídať; alebo preto, že cestujúci neupozornil vodiča na potrebu osobitného nakladania s batožinou, dopravca za škodu nezodpovedá. Rovnako dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla na opustenej batožine.
- 23) Pri strate alebo zničení cestovnej batožiny prepravovanej oddelene od cestujúceho je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená batožina v čase, keď bola prevzatá na prepravu, najviac však do výšky 332,00 € / 10 001,00 Sk za jeden kus batožiny. Okrem toho je povinný znášať dovozného, ktoré cestujúci zaplatil za stratenú alebo zničenú batožinu.

Čl. 12. Cestovné lístky, miestenky a batožinové lístky v pravidelnej autobusovej doprave

- 1) V pravidelnej autobusovej preprave sa použijú cestovné lístky pre jednotlivú cestu a za podmienok určených tarifou aj cestovné lístky, ktoré platia v určitom časovom období – časové cestovné lístky. Vzory cestovných lístkov určuje tarifa.
- 2) Z cestovného lístka pre jednotlivú cestu musí byť zrejماً výška cestovného a údaje umožňujúce podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia.
- 3) Z časového cestovného lístka musia byť zrejmé najmä tieto údaje:
 - a) druh časového cestovného lístka,
 - b) doba platnosti,
 - c) prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivá cesta, úsek linky a pod.),
 - d) výška cestovného,
 - e) názov organizácie, ktorá cestovný lístok vydala.
- 4) Cestovný lístok pre jednotlivú cestu platí na deň, úsek a spoj, pre ktorý ho vodič alebo výdajňa vystavila.
- 5) Časové (predplatné) cestovné lístky platia pre časové obdobie a cestovný úsek vyznačený na nich alebo na príslušných preukazoch; tarifa môže pre jednotlivé druhy časových lístkov určiť odchýlku.
- 6) Cestujúci nesmie po nastúpení do autobusu postúpiť cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno, môže tento použiť iná osoba len ak o zmene cestujúceho informovala dopravcu.
- 7) Časový cestovný lístok je neplatný,
 - a) ak bol vydaný na podklade nesprávnych údajov,

- b) ak jeho údaje už nezodpovedajú skutočnosti,
 - c) ak nebol riadne vyplnený alebo ak boli jeho údaje neoprávnené zmenené,
 - d) ak z neho nemožno s určitosťou zistiť potrebné údaje, najmä pre poškodenie alebo zašpinenie,
 - e) ak uplynula doba jeho platnosti,
 - f) ak ho použila neoprávnená osoba.
- 8) Cestovný lístok pre jednotlivú cestu je neplatný,
- a) ak je tak poškodený alebo zašpinený, že z neho nie sú zrejmé potrebné údaje, alebo
 - b) ak cestujúci nedodržiaval podmienky určené pre jeho použitie.
- 9) Osobitné cestovné sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na osobitné cestovné.
- 10) Právo na osobitné cestovné preukazuje cestujúci vodičovi preukazom na osobitné cestovné. Druhy a vzory preukazov na osobitné cestovné určí tarifa.
- 11) Ak dopravca má pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie osobitného cestovného, je oprávnený požadovať od žiadateľa ďalšie doklady preukazujúce nárok na poskytnutie osobitného cestovného; pokiaľ sa právo na osobitné cestovné nepreukáže, dopravca je oprávnený poskytnutie osobitného cestovného odoprieť. Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenie tohto prepravného poriadku alebo tarify o získaní osobitného cestovného, dopravca mu môže odmietnuť potvrdenie preukazu až na dobu jedného roka.
- 12) Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas jazdy i v okamihu vystúpenia z vozidla. Ak cestujúci má platný cestovný lístok už pri nastúpení do vozidla, je povinný ho ihneď a bez vyzvania predložiť na nahliadnutie, prípadne na vyznačenie jeho použitia; ak ide o osobitný cestovný lístok, predloží zároveň preukaz na osobitné cestovné. Cestovné lístky sa nesmú predkladať na nahliadnutie zložené alebo vložené do nepriehľadných obalov alebo inak nečitateľné.
- 13) Cestovný lístok vydáva vodič a v niektorých zastávkach tiež výdajňa cestovných lístkov. Cestujúci, ktorý vstúpi do vozidla bez platného cestovného lístka je povinný si bez vyzvania zakúpiť cestovný lístok u vodiča.
- 14) Cestujúci, ktorý v ceste pokračuje tým istým spojom za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný si bez vyzvania zaobstarat' cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky. Vo vozidlách alebo spojoch, pri ktorých je vylúčená preprava stojacich cestujúcich, vydá dopravca cestovný lístok pre ďalšiu cestu, len ak je voľné miesto na sedenie.
- 15) Časový (predplatný) cestovný lístok je cestujúci povinný zaobstarat' si vopred. V prvý deň časového (predplatného) cestovného lístka je dopravca oprávnený odoprieť predaj časového (predplatného) cestovného lístka z prevádzkových dôvodov (dodržiavanie cestovného poriadku, zabezpečenie prestupov na iné spoje, vysoká frekvencia cestujúcich a pod.)
- 16) Časové predplatné lístky vydáva dopravca na ľubovoľný cestovný úsek, vymedzený dvomi zastávkami, ktoré si cestujúci zvolí a sú uvedené v preukaze na zľavu cestovného.
- 17) Časový cestovný lístok vydaný dopravcom platí na linkách a spojoch dopravcu.
- 18) Cestovný lístok sa môže vydať len na prepravu do zastávky uvedenej v cestovnom poriadku použitého spoja, alebo do zastávky nadväzného spoja vykonávaného tým istým vozidlom dopravcu.
- 19) Výška cestovného vyznačená na cestovnom lístku musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol vydaný podľa jeho údajov, najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu cestujúceho dopravca neberie zreteľ.
- 20) Za stratu cestovného lístka sa v zásade náhrada neposkytuje. Ak ide o cestovný lístok na meno na povinne miestenkový spoj, náhradný cestovný lístok dopravca vydá.
- 21) Cestovným poriadkom alebo výveskou môže dopravca určiť, že pri určitých spojoch treba alebo je možné vopred si zabezpečiť miesto na sedenie zakúpením miestenky z východiskovej alebo výnimočne z inej zastávky spoja. Náhradu za zabezpečenie miesta na sedenie vo vozidle určuje tarifa.
- 22) Miestenky sa predávajú vo vybraných výdajniach cestovných lístkov. Vodič miestenky nepredáva, pokiaľ tak neurčuje cestovný poriadok. Cestujúci si môže zakúpiť miestenku najskôr desať kalendárnych dní pred dátumom odchodu príslušného spoja z východiskovej zastávky. Pri vybraných a dopravcom vyhlásených spojoch je možné rezervovanie miestienok, a to na telefonické

alebo osobné vyžiadanie. Na jedno vyžiadanie možno rezervovať najviac štyri miestenky. Miestenky sa rezervujú najskôr desať kalendárnych dní a najneskôr dva kalendárne dni pred dátumom odchodu spoja z východiskovej zastávky. Rezervované miestenky treba kúpiť najneskôr v deň vyhlásený dopravcom.

- 23) Cestujúci s miestenkou stráca právo na svoje miesto, ak ho neobsadí pred odchodom spoja zo zastávky, z ktorej bola miestenka vydaná. Ak dopravca určil, že miesto treba zaujať do určitého času pred odchodom spoja, stráca cestujúci právo na svoje miesto, ak ho do tohto času neobsadí. Pokiaľ cestujúci nedodrží tento čas, ale dostaví sa k vozidlu ešte pred odchodom spoja podľa cestovného poriadku, zostáva mu právo na prepravu zachované.
- 24) Ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku.
- 25) Ak sa cestujúci vzdá cesty, alebo vyhradeného miesta na sedenie, hoci toto bolo voľné, alebo ak preruší cestu, dopravca, nevracia sumu zaplatenú za miestenku. Ak cestujúci uvoľnil miesto na sedenie cestujúcemu s osobitnými právami pri preprave, vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku, na jeho požiadanie.
- 26) Miesta, na ktoré sú predané miestenky dopravca vhodným spôsobom označí.
- 27) Ak sa má prepravovať dieťa mladšie ako 12 rokov, alebo nezložený štvorkolieskový detský kočík, alebo pes bez schránky, cestujúci musí tieto skutočnosti ohlásiť pri kúpe alebo rezervovaní miestenky.
- 28) Ak sa s cestujúcim prepravuje cestovná batožina za ktorú sa podľa tarify platí dovozný, alebo ak tak určí dopravca, cestujúcemu sa vydá batožinový lístok pri prevzatí batožiny na prepravu, a táto skutočnosť sa vhodným spôsobom vyznačí na batožine.
- 29) Na každý kus cestovnej batožiny musí byť vydaný osobitný batožinový lístok.
- 30) Vodič, alebo iný člen osádky vozidla odovzdá cestujúcemu batožinu, na ktorej je vyznačené, že na ňu bol vydaný batožinový lístok iba ak sa cestujúci preukáže batožinovým lístkom. Pri odovzdaní batožiny vodič batožinový lístok, prípadne jeho časť znehodnotí.

Čl. 13. Preprava autobusových zásielok

Pri pravidelnej verejnej preprave osôb sa neprepravujú autobusové zásielky.

Čl. 14. Osobitné ustanovenia pre medzinárodnú dopravu

- 1) Pre medzinárodnú dopravu platia ustanovenia predchádzajúcich článkov primerane, pokiaľ v tomto článku nie je stanovené inak.
- 2) Cestovný lístok si cestujúci môže kúpiť najskôr dva mesiace pred dňom začatia prepravy. Cestovný lístok je neprenosný. Podmienky stornovania cestovného lístka zistí cestujúci v predajnom mieste. Osobitné podmienky predaja cestovných lístkov na medzinárodnú dopravu sú zverejnené v pokladni na výdaj lístkov na medzinárodné linky.
- 3) Cestujúci musí mať platný cestovný doklad (občiansky preukaz, pas).
- 4) Pokyny týkajúce sa prezentácie cestujúcich a vybavovania batožín obdrží cestujúci s cestovným lístkom.
- 5) Príručná batožina sa prepravuje zdarma.
- 6) Plateniu dovozného podliehajú príručné batožiny s rozmermi väčšími ako 30x40x60 cm, tvaru valca s dĺžkou nad 150 cm s priemerom od 20 cm, tvaru dosky s rozmermi väčšími ako 5x80x100 cm.
- 7) Je dovolené prepravovať najviac 2 kusy cestovnej batožiny. Tretia a ďalšia batožina sa prevezme na prepravu iba v prípade voľného miesta v batožinovom priestore.
- 8) Jedna batožina nesmie presahovať váhu 25 kg.
- 9) Každý kus batožiny musí byť označený menom a adresou cestujúceho.
- 10) Z prepravy sú vylúčené veci, ktorých preprava do zahraničia podlieha osobitným predpisom.
- 11) Dovozný za batožinu je v cenníku príslušnej medzinárodnej linky. Cenník je k nahliadnutiu v každom predpredajnom mieste.

Čl. 15. Osobitné ustanovenia pre mestskú autobusovú dopravu

- 1) Cestujúci sú povinní uvedomelou disciplínou, dodržiavaním pokynov dopravcu, zachovaním ustanovení prepravného poriadku a ostatných predpisov súvisiacich s prepravou osôb, ako i všeobecných pravidiel prispievať k poriadku, bezpečnosti a plynulosti osobnej prepravy.
- 2) Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov je zakázaná. Pokiaľ maloletý sám použije MHD, považuje sa za spôsobilého na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej jeho veku. V prípade prepravy ide o tarifné vybavenie ako i prípadný postih za porušenie tohto prepravného poriadku a tarify MHD.
- 3) Do vozidla nemajú prístup alebo z prepravy sa môžu vylúčiť osoby javiace nadmerné požitie alkoholických nápojov, omamných alebo psychotropných látok a osoby, ktoré pre chorobu, mimoriadne znečistený odev alebo z iných dôvodov môžu byť spolucestujúcim na obtiaž. Z prepravy možno vylúčiť:
 - a) osoby bez platného cestovného dokladu, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a prepravné, prípadne iné sumy určené týmto prepravným poriadkom
 - b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť prevádzky alebo bezpečnú (napr. osoby s kolieskovými korčulami na nohách), pokojnú a pohodlnú prepravu cestujúcich, znečisťujú vozidlo alebo inak obťažujú cestujúcich, ako aj osoby, ktoré napriek upozorneniu nedodržia ustanovenia Prepravného poriadku.
- 4) S cestujúcim sa prepravuje iba príručná batožina.
- 5) Cestujúcim nie je dovolené brať so sebou do vozidla:
 - a) bicykle, kusy nábytku a predmety, ktorých rozmery sú väčšie ako 50x60x80 cm alebo predmet dlhší ako 300 cm pri priemere väčšom ako 20 cm, a ak ide o predmet tvaru dosky, ak je väčší ako 100x150 cm alebo ich celková váha presahuje 50 kg; na detské kočíky sa toto ustanovenie nevzťahuje.
 - b) nabité strelné zbrane
 - c) z prepravy sú vylúčené látky a predmety nebezpečné, veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia môžu poškodiť, príp. znečistiť cestujúcich alebo vozidlo a veci, ktoré svojim zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod., by mohli byť cestujúcim na obtiaž.
- 6) Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť a vystúpiť iba s vedomím vodiča a to iba dverami označenými symbolom kočíka. Kočík je povinný umiestniť vo vozidle podľa pokynov vodiča alebo v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená.
- 7) Prechod kočíka vozidlom nie je dovolený.
- 8) Vo vozidle sa smie prepravovať len jeden detský kočík. Ak to prevádzkové pomery na linke umožňujú, vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších kočíkov.
- 9) Cestujúci môže vziať do vozidla ako batožinu drobné domáce zvieratá, ak sú uzavreté v klietke, košoch a pod., s nepriepustným dnom a ak nie sú na obtiaž cestujúcim.
- 10) Pes prepravovaný bez schránky musí mať náhubok a drží sa na krátkej šnúre, nesmie byť špinavý, chorý alebo zlý.
- 11) V jednom vozidle sa prepravuje najviac jeden pes, toto obmedzenie neplatí, ak ide o dva psy, ktoré so sebou do vozidla berie jeden cestujúci.
- 12) Cestujúci je povinný po nástupe do vozidla bez meškania si zakúpiť cestovný lístok alebo sa preukázať platným cestovným dokladom, ako aj zaplatiť dovoznú za batožinu a živé zvieratá, podliehajúce plateniu dovozného.
- 13) Z cestovného lístka na jednotlivú cestu musia byť zrejmé údaje, ktoré umožňujú podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia.
- 14) Platným cestovným dokladom cestujúceho je:
 - a) cestovný lístok MHD, zakúpený a vydaný z príslušnej nástupnej zastávky na linku a spoj, v ktorom sa cestujúci práve prepravuje (všetky údaje sú vytlačené na cestovnom lístku)

- b) preukaz, oprávňujúci cestujúceho cestovať bezplatne
- 15) Cestujúci si môže príslušný cestovný lístok zakúpiť v doplnkovom predaji u vodiča. Pri zakupovaní cestovných lístkov vo vozidle je cestujúci povinný pripraviť si vhodné platidlo:
 - mince v nominálnej hodnote do 2 EUR
 - v jednej peňažnej platbe najviac 50 ks euro mincí.
 - 16) Cestovný lístok alebo preukaz sú platnými dokladmi, ak majú všetky predpísané náležitosti, zodpovedajúce vzorom, správne vyplnené.
 - 17) Ak cestujúci uplatňuje právo na osobitné cestovné, je povinný svoje právo bez vyzvania preukázať platnou dopravnou kartou alebo kmeňovým listom MHD, vydanými dopravcom Týka sa to žiakov, študentov, ťažko zdravotnej postihnutých osôb a občanov nad 70 rokov veku.
 - 18) Ak vodič autobusu usúdi, že vek prepravovaného cestujúceho, ktorý si uplatňuje nárok na bezplatnú prepravu alebo na osobitné cestovné, nie je možné určiť z jeho fyzického vzhľadu, nárok na bezplatnú prepravu vznikne iba vtedy, ak sa jeho vek nepochybne preukáže dokladom (platná dopravná karta, kmeňový list MHD alebo Preukaz na preukázanie veku dieťaťa, vydaný dopravcom, resp. občiansky preukaz u občanov nad 70 rokov veku).
 - 19) Dopravné karty a Preukaz na preukázanie veku dieťaťa vydáva predajné miesto SAD na základe predloženej vyplnenej žiadosti.
 - 20) Žiacke a študentské dopravné karty sa vydávajú na základe potvrdenia školy a predloženého občianskeho preukazu žiadateľa, resp. zákonného zástupcu.
 - 21) Dopravné karty pre občanov nad 70 rokov sa vydávajú na základe predloženého občianskeho preukazu žiadateľa.
 - 22) Dopravné karty pre ťažko zdravotne postihnuté osoby, ktoré sú držiteľmi preukazov ŤZP, ŤZP-S sa vydávajú na základe predloženého platného preukazu ŤZP, ŤZP-S a občianskeho preukazu žiadateľa.
 - 23) Cestujúci môžu nastúpiť do vozidla a vystúpiť z neho len na zastávke, ak nie je vozidlo v pohybe.
 - 24) Nástup do vozidla je určený len prednými dverami, na výstup sú určené všetky ostatné dvere. Predné dvere môžu na výstup použiť len cestujúci, ktorí vyžadujú osobitnú starostlivosť, ostatní cestujúci len v prípade, že výstupom nebránia nástupu ostatných cestujúcich.
 - 25) Cestujúci, ktorí vo vozidle stoja, sú povinní sa za jazdy držať.
 - 26) Cestujúci sú povinní bez vyzvania uvoľniť vyhradené miesta pre nemocné osoby, invalidov a tehotné ženy ihneď, ako niektorá z týchto osôb nastúpi do vozidla.
 - 27) Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla.
 - 28) Cestujúci sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, na správnej zastávke prestúpili a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Kde to prevádzka na zastávke umožňuje, cestujúci nastupujú do vozidla v poradí, v akom na zastávku prišli.
 - 29) Ak na zastávke súčasne stojí viac vozidiel, cestujúci smú nastúpiť len do prvých dvoch vozidiel. Nastupovať a vystupovať smú len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie.
 - 30) Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn vodiča z vozidla vystúpiť, a ak chcú v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.
 - 31) Cestujúci sa musí zdržať všetkého, čo by mohlo ohroziť bezpečnosť a plynulosť prepravy, poriadok vo vozidle alebo spôsobiť škodu dopravcovi alebo cestujúcim.
 - 32) Cestujúcim nie je povolené:
 - a) vystupovať alebo nastupovať po tom, ako dá vodič zvukové znamenie o ukončení nástupu a výstupu, nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré prehlásil oprávnený pracovník za obsadené,
 - b) dávať alebo napodobniť znamenia používané dopravcom na prevádzku,
 - c) po vystúpení z vozidla postúpiť cestovný lístok ďalšiemu cestujúcemu,
 - d) zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča a v priestore dverí,

- e) hovoriť s vodičom počas jazdy,
 - f) fajčiť, vstupovať so zmrzlinou, odkladať batožinu a živé zvieratá na sedadlá, nechať stáť alebo kľačať deti na sedadlách,
 - g) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,
 - h) písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji, púšťať reprodukovánú hudbu a reč vo vozidle.
- 33) Vo vozidlách MHD sú namontované zvukové signalizačné zariadenia. Po zaznení zvukového signálu sú cestujúci povinní ihneď opustiť priestor dverí.
- 34) Cestujúci môžu použiť signalizačný zvonček umiestnený vo vozidle:
- a) pri vystupovaní s kočíkom alebo objemnými batožinami
 - b) ak je nutné núdzovo zastaviť (pri ohrození života alebo zdravia osôb, pri nevoľnosti cestujúceho, výtržnosti vo vozidle a pod.)
- 35) Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka je povinný kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný lístok, príp. dopravnú kartu alebo iný platný cestovný doklad, na základe ktorého cestuje.
- 36) Cestujúci je na vyzvanie oprávnenej osoby povinný preukázať svoju totožnosť.
- 37) Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie nemôže preukázať platným cestovným dokladom, je povinný zaplatiť cestovné a úhradu vo výške stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav; za batožinu dovoznú a úhradu vo výške päťnásobku dovozného.
- 38) Cestujúci, ktorý z hrubej nedbalosti alebo opitosti znečistil vozidlo, je povinný zaplatiť sumu 20,00€ / 602,52 Sk.
- 39) Cestujúci, ktorý je držiteľom časového predplatného lístka alebo kmeňového listu MHD, oprávňujúceho na osobitné cestovné a nemôže sa ním v čase kontroly preukázať, je povinný zaplatiť manipulačný poplatok 3 EUR aj keď sa cestovným lístkom dodatočne preukáže do 5 kalendárnych dní.
- 40) Ak cestujúci nezaplatil čiastku stanovenú za porušenie prepravných a tarifných ustanovení na mieste alebo do 5 kalendárnych dní, čiastka je ďalej vymáhaná administratívnou cestou.
- 41) Ostatné podmienky, za ktorých dopravca prepravuje cestujúcich, ich batožinu a drobné domáce zvieratá, upravuje Prepravný poriadok autobusovej dopravy a Tarifa MHD.

Čl. 16. Odstúpenie od zmluvy v nepravideľnej autobusovej doprave

- 1) Od zmluvy o preprave osôb v nepravideľnej autobusovej doprave je možné odstúpiť ak je to účastníkmi zmluvy dohodnuté v písomne uzavretej zmluve.
- 2) Dôvody odstúpenia od zmluvy o preprave osôb účastníci zmluvy dohodnú so zreteľom na konkrétny prípad.
- 3) Dôvodom odstúpenia od zmluvy na strane dopravcu je vždy zánik platnosti povolenia na podnikanie v nepravideľnej doprave.
- 4) Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku ruší, ak nie je účastníkmi dohodnuté inak.
- 5) Ak nebola zmluva o nepravideľnej doprave uzavretá písomne, je možné od zmluvy odstúpiť v lehote 48 hodín pred dojednaným časom odchodu podľa objednávky bez úhrady, a to iba z dôvodov mimoriadnych okolností, ktoré si zmluvné strany preukážu. Na strane objednávateľa je to napr. náhle ochorenie, úmrtie v rodine a pod. Na strane dopravcu je to napr. dopravná nehoda vozidla a jeho neschopnosť ďalšej prevádzky a odmietnutie náhradného vozidla objednávateľom, neudelenie vstupných víz osádke vozidla, neudelenie dopravného povolenia cudzieho štátu a pod.
- 6) Ak niektorá zo zmluvných strán odstúpi od zmluvy v lehote kratšej ako 48 hodín je povinná uhradiť druhej strane náklady, ktoré táto preukázateľne vynaložila na plnenie zmluvy.
- 7) Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy po pristavení vozidla na dohodnuté miesto a v dohodnutom čase z dôvodu, že cestujúci nerešpektovali zákaz prepravy stojacich cestujúcich mimo obec, uhradí objednávateľ dopravcovi všetky náklady dopravcu v súvislosti s plnením zmluvy, vrátane márnej jazdy vozidlom z miesta garážovania na miesto pristavenia a späť.

Čl. 17. Nájdené veci

- 1) Veci, ktoré sa nájdu po odchode všetkých cestujúcich vo vozidle a opustenú batožinu odovzdá vodič alebo iný člen osádky príslušnému zamestnancovi v sídle dopravcu.
- 2) Ak je medzi nájdenými vecami občiansky preukaz alebo cestovný pas, dopravca je povinný zabezpečiť jeho bezodkladné odovzdanie najbližšiemu policajnému útvaru oproti potvrdeniu.
- 3) Osoba, ktorá si nájdené veci vyzdvihne neskôr ako do 30 dní po ich nájdení je povinná zaplatiť poplatok za uskladnenie podľa batožinového poriadku dopravcu.
- 4) Dopravca má právo predať veci, ktoré nikto nevyzdvihne do 6 mesiacov, a ak ide o veci nebezpečnej povahy alebo veci, ktoré sa rýchlo kazia do 2 dní, odo dňa kedy boli nájdené.
- 5) Ak sa o nájdené a už predané veci prihlási osoba, ktorá nepochybne preukáže, že nájdená vec jej patrila, dopravca jej vyplatí výťažok z predaja po odpočítaní príslušného poplatku za uskladnenie a nákladov spojených s predajom.

Čl. 18. Mimoriadne udalosti počas prepravy

- 1) Členovia osádky autobusu, sú v prípade dopravnej nehody alebo požiaru autobusu, úrazu alebo náhleho ochorenia cestujúceho alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy, pri ktorej sú ohrozené životy alebo zdravie cestujúcich, osádky autobusu alebo iných osôb povinní
 - a) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc a bezodkladne privolať odbornú zdravotnícku pomoc,
 - b) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,
 - c) urobiť potrebné opatrenia na záchranu osôb a majetku ohrozeného mimoriadnou udalosťou.
- 2) Cestujúc, ktorých život a zdravie nie je mimoriadnou udalosťou ohrozené, sú povinní pomáhať členom osádky vozidla pri konaní podľa odst.1.

Čl. 19. Reklamácia

- 1) Práva, ktoré má oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou, sa musia uplatniť u dopravcu, inak zanikajú. To neplatí, ak ide o právo na náhradu škody na zdraví alebo na veciach, ktoré mal pri sebe; toto právo sa môže uplatniť priamo na súde.
- 2) Ak sa žiada o vrátenie súm zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil. V ostatných prípadoch je oprávnený
 - a) v pravidelnej preprave osôb cestujúci,
 - b) v nepravidelnej preprave osôb objednávateľ prepravyAk reklamuje ten, kto nie je podľa predchádzajúcej vety na reklamáciu oprávnený, musí pripojiť písomný súhlas oprávneného.
- 3) Objednávateľa prepravy a prepravcovia môžu podať reklamáciu len písomne. Ak cestujúci uplatňuje právo ústnou reklamáciou, dopravca o nej vyhotoví zápisnicu. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky a stručne ich zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej sumy, najmä doklad o zaplatení sumy, vrátenie ktorej sa požaduje, rovnopis vyhotovenej zápisnice.
- 4) Oprávnený musí uplatniť právo u dopravcu bez zbytočného odkladu najneskoršie do šiestich mesiacov,
 - a) ak ide o objednávateľa v nepravidelnej preprave osôb, odo dňa, keď sa preprava vykonala alebo sa mala vykonať;
 - b) od udalosti zakladajúcej právo v ostatných prípadoch.
- 5) Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku 3, dopravca ihneď vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak sa reklamácia doplní v určenej lehote, platí, že reklamácia sa riadne podala.

Čl. 20. Závěrečné ustanovenia

- 1) Obsah tohto prepravného poriadku je voči cestujúcim odo dňa jeho zverejnenia a sprístupnenia súčasťou návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
- 2) Tento prepravný poriadok je účinný dňom 17.01.2009.
- 3) Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku môžu nadobudnúť účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia.
- 4) Ak bude prepravný poriadok podstatne zmenený, alebo podstatne doplnený, dopravca je povinný zabezpečiť jeho zverejnenie a sprístupnenie v plnom znení.

Konverzný kurz: 1,00 EUR = 30,1260 Sk

V Žiline dňa 17.01.2009

Ing. Peter Pobeha
generálny riaditeľ spoločnosti